

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna petič-vrata: 8 kr. če se tiska enkrat, 12 kr. če se tiska dvakrat, 15 če se tiska trikrat.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedija na mestnem trgu h. št. 9, II. nadstropje.

Vredništvo je na mestnem trgu h. št. 9, v II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam veljaja:

Za celo leto . . .	15 gl. — kr.
Za pol leta . . .	8 " — "
Za četrt leta . . .	4 " — "
Za en mesec . . .	1 " 40 "

V administraciji veljaja:

Za celo leto . . .	13 gl. — kr.
Za pol leta . . .	6 " 50 "
Za četrt leta . . .	3 " 30 "
Za en mesec . . .	1 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan veljaja 1 gl. več na leto.

Izhaja vsak dan, izvenredno delje in praznike, ob 1/6 popoldne.

Shod českých učiteljev.

Shodi in zborovanja učiteljev se nam sploh zdijo imenitni in zanimivi; ker nikjer ni tako očitno, kakor pri takih zborih, česa se smemo nadejati od ljudstva sploh in pričakovati od šole posebno. Kakoršnji so učitelji, taka je mladina, tako je tudi ljudstvo. „Dobro drevo dober sad rodi, slabo drevo pa slab sad rodi.“ Tako je vselej bilo, tako bo vselej ostalo. Zatorej mislimo, da je prav, da se po učiteljskih zborih po raznih deželah oziramo, ker od teh se zamoremo tudi za-se marsikaj učiti. Začnimo s shodom českých učiteljev.

6. t. meseca se je zbralo nad 1200 učiteljev Češkega, Marskega in Šlezkega v Brnu, v poslopji slovanske „Besede“. Pri shodu je bil c. k. namestnik grof Schönborn, škof Bauer in deželna nadzornika Prausek in Novak, potem več deželnih poslancev in korarjev, profesorjev in družega odličnega občinstva. Prvomestnik krajnega odseka, ravnatelj učiteljskega g. Schulz, je pričel sejo z besedami: „Hvaljen bodi Jezus Kristus.“ Predsedoval je potem prvomestnik osrednjega društva učiteljev na Marskem g. Slaměnik, ki je pozdravil najprej c. k. namestnika. Gospod namestnik se je zahvalil za povabilo, ter voščil, da bi bili sklepi koristni domovini in narodu. Potem predstavi predsednik preč. škofa dr. Bauerja, ki se je tudi zahvalil za povabilo, in rekel, da pride z veseljem med učitelje. Učiteljskega in duhovskega stanu ne gre ločiti. On ni prijatelj ljudstvu in deželi tam, kjer sta ta dva stanova, ki sta toliko važna za izobraženje ljudstva, med sabo ločena. Prvomestnik kluba poslancev, dr. Šrom je poslal dopis, kjer se je izgovarjal, zakaj da ne pride k zborovanju, ter zahvaljeval v svo-

jem in v imenu poslancev za povabilo. Ta dopis je bil sprejet z živim odobravanjem. Potem pozdravlja predsednik zbrane učitelje in učiteljice, vzlasti drage goste iz Češkega, katerih je prišlo obilo število.

Ko je potem povdarjal važnost obravnavanih predmetov: „kako se ima ljudstvo vzgojevati, da ne pade zopet, ker je kakor po čudežu od „smrti vstalo“, zaklical je trikrat „slava“ presvitemu cesarju, ki je dal narodu českých škol in školstvo preosnoval, zbor zapoje stojé cesarsko pesem. — Pride pa najprej v posvetovanje in sklepanje naslednja resolucija:

1. Kar se tiče ljudske vzgoje, naj se podučuje česká mladina v českých školah le v maternem jeziku in postavno naj se ukaže, da se ne sprejme v šolo kak otrok, ako ne ume podučnega jezika; česká mladež naj se tako podučuje, da bo poznala svoj narod, ga ljubila in spolnovala dolžnost do njega, v českí mladini naj se izbudé tiste kreposti, po katerih se je českí narod odlikoval ob času svoje slave, namreč v ljubezni do Boga, do resnice, svobode, vednosti in umetnosti, do koristne delavnosti, poštenosti, požrtvovalnosti, hrabrosti in vztrajnosti.
2. Kulturni nalog českých učiteljev je, da skrbé za ljudsko odgojo in zbudé v ljudstvu ponos, sposobnost in narodno zavednost.
3. Učitelji naj se vzgojajo na narodni in etični podlagi po potrebi časa.
4. Ženska mladina naj se vzgoja na verski in narodni podlagi v pravosti in v ljubezni do domače hiše.
5. Resolucija želi, da bi se ljudska in srednja šola med seboj vjemali in vzajemno postopali.
6. Kar se tiče znanja nemškega jezika, povdarja se, da se českó ljudstvo nauči nemškega jezika vsaki čas in

povsod, kjer je tega treba, v ljudski šoli naj se nikar čas ne trati s priučanjem nemškega jezika, a na srednjih školah naj imajo učenci dovolj priložnosti naučiti se nemškega jezika. 7. Potreba je, da je časopisje sploh, a posebej strokovno časopisje v prijaznih odnošajih z učitelstvom, da se podpira in pospešuje narodna zavest. Resolucija zahteva poslednjič, da se vravnajo učiteljske plače, da se učiteljske službe umeščajo po pravici, kakor je dostojno učiteljskemu stanu, naj se gleda pri tem na delovanje v šoli, na šolska leta, na sposobnost in na zasluge v kraji.

O prvem odstavku resolucije je govoril g. Jožef Lakač iz Prage. Posebno je naglaševal, da je prvi in neizogibljivi pogoj narodni vzgoji, delati na to, da se v mladeži budi ljubezen do naroda in do domovine, in da vse prebivalstvo prevzame misel, da so vsi skupaj še le narodna celota. Učiteljstvo naj vpliva na mladež, da jo vzgoji v prave rodoljube in v trdne značaje. Prvi odstavek resolucije je bil sprejet. — Potem je pretresoval ravnatelj g. Mašek iz Šmihove dolžnost učitelja, da s časom napreduje, in da ima v sreči ljubezen do otrok in do domovine. Ako nima te ljubezni, tudi otrokom ne more dati prave omike in resnične ljubezni do domovine. Potem govori ravnatelj Em. Schulz o vzgoji učiteljev, ki imajo izobraževati mladino. Vzgoja, pravi, mora biti v narodnem smislu. Ni slabejega, ako je učitelj renegat.

Dalje je govoril ravnatelj ženskega učiteljskega v Brnu, g. Karol Schmidek o izgoji ženske mladine. — Profesor Bily je primerjal ljudsko in srednjo šolo. Potem je v daljšem govoru dokazoval župnik Kosmák, da v ljudski šoli ne gre nemški podučevati. Prav ži-

Listek.

Oče, sin in vnuk.

Nekaj priprostih misel o sedanjih časih.
(Konec.)

Četrta podlaga družinskega življenja je: posestvo, lastnina.

Sicer se že iz tega, kar smo rekli od veljave, lahko sklepa, kako si vsakteri razlaga posestvo. Vendar mislim, da ne bo odveč, ako tudi k tej točki dostavimo nekoliko besedi.

Kršanstvo se strogo drži pravila: „Sum cuique“ (vsakemu svoje). Kršanstvo tudi za las ne odjenja od zapovedi Božje: Ne kradi, in strogo zahteva: dajte vsakemu svoje! „Čast, komur čast, davek, komur davek. Saj pa tudi ne more drugače biti. Prašam le: ko bi človek o tem, kar si je pridobil, ne mogel reči z dobro vestjo, to je moje; ako bi moral vsak košček kruha le v strahu jesti, ter se dobro varovati, da ne bi prišel močnejši od njega in mu ga ne iztrgal izpred ust: ali bi ne nastala

prej ali potlej vojska vseh zoper vse? Ali bi se ljudje ne klali in ne morili nečloveško med seboj? Človek bi se moral le s pametjo skregati, če bi ne spregledal, kam pripelje človeštvo nauk, ki vničuje razloček med: tvojim in mojim.

In vendar, kdo bi mislil, ravno pri onih, ki se ponašajo s prosveto, napredkom in prostostjo, ravno pri njih se poizgublja bistveni razloček med tvoj in moj. Liberalcu je država izvir vsega prava. — toraj tudi lastninskega. Po tem takem nobeden ne more reči: to je moje, ker država lahko reče: To je moje, in tej izjavi bi se moral človek podvreči brez ugovora. Ta nauk pa, praktično vpeljan, kam mora pripeljati? Zgodovina katoliške Cerkve sploh, posameznih samostanov, preganjanje jezuitov, vgrabljenje posestev „mrtve roke“ — to vse nam jasno priča, kaj je posledica takega načela. Država, ki vse požré in to pod pokroviteljstvom postave. — Pa tudi v tej stroki moramo liberalizmu očitati polovičarstvo. Zakaj? Zato, ker on državi dovoljuje, ali prav za prav

zahteva, da ona vgrablja le cerkvena posestva; jadikuje pa in se jezi, ko bi hotela država svojo roko stegniti tudi po njegovih polnih žepih.

Strogo dosleden pa je v tem zopet socializem. On hoče vse nazore izvršiti strogo do zadnje posledice. Enakost in bratimstvo, to je glasilka naša in vaša, tako kličejo socialisti liberalcem, toda mi tega še ne opazujemo v dejanskem življenji. Vi ste sicer pograbili cerkvena posestva — ter jih za-se ohranili, toda ta so premajhna. Mi hočemo imeti tudi vaše denarje, vaša posestva, vaše palače in zahtevamo enakost vseh, tako da ni več razločka med revežem in bogatinom. Mi ne poznamo lastnega posestva — ampak le skupno premoženje. V dokaz tega bodi le izjava socialističnega lista „Egalité“. Ta list je pisal že pred 14 leti: „Kapitalisti se tresejo in strašno jadikujejo. Vzlic tej strašni moči, ki se snuje pred njihovim nosom in njihovo brado, in ki jih mora enkrat požreti, že ne vedó več, kateremu svetniku bi se priporočevali. Oni vi-

vahna debata se je vnela o drugem odstavku točke 6. — Konečno so se v tem zedinili, da naj se odstavek, ki govori o podučevanju nemškega jezika na srednjih šolah, izpusti. (Povdarjali so namreč nekteri, da ni treba prositi za to, kar že imamo, namreč nemško podučevanje v srednjih šolah.) K sklepu je še govoril g. Klíka o vplivu javnih listov na narodno vzgojo in sprejeli so resolucijo z dotično spremembo. Debata je trajala po kratkem prenehanju celih 8 ur.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. avgusta.

Avstrijske dežele.

Na Dunaji je bil v petek večer proti 8. uri javni nemir, razsajalec so se vže dva dni pripravljali, a pripravljena je bila tudi policija. — Delavci iz tovarnen so se zbirali okoli cerkve obljube in pričakovali drug družega. Ko je množica narastla do kakih 1000 oseb, začela se je pomikati proti „Schottenring“, kjer jim nasproti pride še druga tolpa. Oboji gredo skupaj klicaje: Hoch in nieder (komu?). A pripravljena je bila policija peš in na konji, razsajalec so podili in razkropili po ulicah, mnogo je bilo ranjenih. Pokaže se tudi bataljon vojakov 31. pešpolka in eskadron konjice, ki so zasedli Schottenring in bližnje ulice. Prijeli so vsega skupaj 42 oseb, 14 med temi je bilo ranjenih; stražnikov je bilo ranjenih 6, izmed teh je jednemu delavcev nekdo dleto v hrbet zasadil. Stražniki so bili do 10. ure ponoči na ulicah, a dve kompaniji vojakov in stražnikov je bilo vso noč pripravljenih na policiji. — Po številu ranjenih redarjev soditi, so razsajalec togotni napadali stražnike, da ti niso radi držali, je lahko verjeti, koliko zaznamovanih delavcev je pa ubežalo, nihče ni izštevilo. — Tudi v soboto zvečer so se ljudje zbirali okoli „Schottenringa“. Redarstvo je vendar ubranilo, da ni bilo večih škandalov, zopet je bilo nekaj razsajalcev zaprtih. Nekemu kovaču, Jožefu Gluk, so vzeli pilo na dve strani nabrušeno, ki se je hvalil proti redarstvom, da ima orožje pri sebi. Ali smo na vulkanu, da sedaj tu, sedaj tam plamen švigne?

Grof Potocki, cesarski namestnik galiski, vendar le pojde. Mislili so, da se bode ozdravil, a bolezen ne odjenja. Njegov naslednik je g. **Zaleski**, ki ga je dosihmal nadomestoval. V znamenje posebne cesarske milosti in naklonjenosti je prejel grof Potocki veliki križ Štefanovega reda. Zopet se umakne iz bojišča eden najboljših bojevalcev, ki je

stal zmirom v prednji vrsti. Obžalovati je, da ne more služiti več domovini, a to zavest jemlje s sabo, da ideja, katero je zastopal, sedaj zmaguje.

Iz Prage, 9. avgusta. Kurija vélicege posestva je izvolila za ravnatelja česki hipotekni banki namesto barona Hilpranta, ki se je odpovedal, grofa Janeza Ledebour. Deželni predštev za l. 1884 se sprejme, potrebuje se 7,850.177 gold.; primanjkuje 7,058.020 gold.; da se to poravná, je treba doklada 29%.

Iz Prage, 10. avg. Budget je sprejet tudi v tretjem branji. Komisija za prošnje je predložila peticijo odbora česko-marskega mlinarskega društva, da se prenarede pravila redarstva po rekah in nasvetuje, peticija naj se odstopi vladi s to prošnjo, da predloži v prihodnji sesiji deželnega zbora načrt redarstva (Strompolizei-Ordnung) po vseh rekah na Českem.

11. avgusta. Ko se obravnava poročilo o šolah, spregovori mladočeh Tuma zoper nemški „Schulverein“, ki potuje narodu lastno kri. Govornik si želi postave, da bi ne jemali v šole otrok, kateri učnega jezika ne razumó. Dr. Volkelt je med drugim odgovoril, da ima „Schulverein“ iste pravice, kakor „Matica školska“ in da postava, kakoršne si želi govornik, ni mogoča, ker jemlje starišem pravico do njih otrok.

Ko je bil dnevni red končan, zahvalil se je kardinal Schwarzenberg c. k. namestniku, ki se je vseh sej v zborovanji vdeleževal in je izrazil zvestobo dežele Česke do presvitlega vladarja. C. k. namestnik se je na to v izborni besedi zahvalil kardinalu in je rekel, da je zvestemu služabniku najveselejša naloga, ako predlaga prestolu vdanost podložnih. Kot starosta v zboru zahvalil se je knez in kardinal Schwarzenberg tudi deželnemu glavarju knezu Lobkovicu, kateri je zopet ob sklepu svojega govora zaklical slavo presvitlemu cesarju v obeh deželnih jeziki.

K zlati novi maši **nadžkova v Pragi** pojdejo p. č. papežev poročnik msg. Vanutelli, nadškofa iz Dunaja in Solnograda, potem škofje iz Brna, Litomerie in Kraljevega gradca.

Kakor se čuje, imenoval se bo za **budjovski škof sedež** vodja duhovnega semenišča v Pragi, grof Schönborn.

Iz Zagreba, 8. avgusta. Za večerajšnjega dne so na skupnih ogersko-hrvaških denarnih vradih ogerski grbi s hrvaškim in ogerskim napisom. „Pozor“ pravi, da je to zoper § 62 pogodbine postave, ki se glasi, da ima pri vseh vkupnih zadevah ogerskih kronovin biti z druženi grb kraljevin Ogorske, Hrvaške, Slavonske in Dalmatinske.

Schömerer, zagrizeni sovražnik judov in vsega, kar je judovskega, meni ob bodočem

času zasedanja državnega zbora gledé gorostasne lažnjivosti, ktera se osobito po židovskih časnikih šopiri, staviti predlog, naj se sklene: 1. vsakdo ima pravico pri dotični sodnji zahtevati, da se vsakojaka laž, ki pride ali po časnikih ali pa po brošurah med svet, sodnijsko konstatira, se ve, da jo je tudi dokazati treba. Sodnija naj bi vsakemu takošnjemu zahtevanju odločila javno obravnavo, pri kateri se določi, ali se je resnica žalila ali ne. 2. Ako se žalenje resnice tako po javnem potu dokaže, kaznuje naj se dotični vrednik, ki je toraj svoj list lažem posodil, z denarno globo nikdar ne spod 100 gld. ali pa s primernim zaporom in ako bi laži še dalje med svet trosil, naj se mu ustavi list. Če vrednik dokaže, da mu ni bila znana neresnica, se kazen lahko nekaj olajša, nikdar pa popolnoma ne izbrise, in vrednik ima pravico odškodovanje pri izvirniku, t. j. pri pisatelju neresničnega poročila zahtevati. Bi pač ne bilo slabo!

Bošnjakov se bode letos zopet 1200 k vojakom potrdilo ter se bodo zopet štiri druge nove bosniške kompanije postavile. Na vrsto pridejo mladenči, ki so bili 1862 in 1863 rojeni.

Vnanje države.

Iz Rima, 9. avgusta. V konsistoriji 8. t. m. sv. Oče niso imeli nagovora, razglasili (prekonizovali) so več novih nadškofov in škofov, namreč za: Lisbono, Turin, Braga, Otranto, Bordeaux, Gorico, Limoges, Viseu, Portalegre, Guarda, Braganca, Barcelona, Beja, Fortaleca, Bukreš, Utrecht i. dr.

Iz Berolina se naznanja, da je **cesar Viljem** 10. t. m. zdrav došel v Grossbeeren, in je potem šel v Babelsberg.

Iz Rige. Tukaj so našli 18. julija, ko so popravljali stolno cerkev, kosti prvega škofa v Livlandu, Meinharda in so jih dejali v hrastovo rakev. „Meinhard je bil največi dobrotnik v vsakem smislu za Livlanda“, tako se konča to poročilo.

Iz Partiza, 11. avgusta. 600 pomorskih vojakov so poslali v Tamatave na otoku Madagaskar v pomnoženje posadke. Prejšnji načrti ostanejo, nad glavno mesto Tananarivo ne pojde francoska vojna.

Na Španjskem je stvar precej kritična. Častnikov je mnogo republikancev, vstaja je na vseh krajih dežele pripravljena, na severji se pa karlisti pripravljajo za vstajo. Stvar mora biti že zadosti resnobna, ko je kralj ukazal izvanredno obsedno stanje. Kar se tiče vstaje v Bajadozi, ki je ravno sedaj končana, pozvedajo se drobnosti. Nihče ni videl, kaj se snuje na skrivnem, kar vstajniki nenadoma tamošnju oblast in više častnike, ki niso bili v zaroto zapleteni, napadajo in zapró. Vstajniki so vstanovili republikansko vlado in telegrafovali v Ma-

dijo, da ginejo pravice kapitala; naj le umrjó. Amen“. Ako tem besedam pristavim še izjavo bruseljskih socijalistov l. 1870: „Pravice delavcev so naše načelo, organizacija delavcev je naše sredstvo, socijalni prevrat naš namen“: potem, mislim, ni treba nobenega pojasnila več, kaj namerava socijalizem.

Toliko toraj le ob kratkem o boju med kršanstvom, liberalizmom in socijalizmom. Iz tega pa se že lahko razvidi, kako imeniten je ta boj, da je od njega odvisna bodočnost vsega človeštva; in s tem mislim, da sem vsaj površno rešil svojo nalogo. Vendar, dragi čitatelj, preden se ločiva, še eno vprašanje: kdo bo zmagal? Prihodnost je znana le Bogu in njegovim prerokom. Pa tukaj nam ni treba imeti preroškega duha, da prav odgovorimo na to vprašanje, kajti ono je že odgovorjeno. Zgodovina je učiteljica narodov in ona nam odgovarja tudi na to vprašanje. Kako? Ona nam kaže, kako se ljudstvo umikuje ljudstvu, kraljestvo kraljestvu, in kako se menjujejo modroslovni zistemi: le eno kraljestvo ostane, le en nauk se ne spreminja: kraljestvo Kristusovo

na zemlji in njegov božji nauk, sv. vera. Če se nam pa ta resnica vresničuje do današnjega dne — kako, ali nimamo tudi zdaj pravice upati, da bo tudi v sedanjem boji zmagala zmagovalka 18 stoletij? Da, mi ne upamó le, marveč smo popolnoma prepričani, da je zmaga na naši strani, saj Cerkev ima božje zagotovilo. „Peklenska vrata je ne bodo premagala.“ Ali vendar iz tega nikakor ne sledi, da bi mi malomarno zrlí v boj zanašajoči se na gotovo zmago, marveč naša dolžnost je, zmago pospeševati; kajti, Kristus je le obljubil, da Cerkev ne bo premagana; tega pa on ni obljubil, da bi ne bili premagani posamezni deli sveta, posamezne dežele ali celó posamezna ljudstva. Mar li vsak izobražen ne vé, kako cveteča je bila nekđaj v starodavnih časih in v prvih stoletjih kršanstva Mala Azija, znani deli Afrike, Grško, Carigrad z bližnjimi deželami itd.? In kaj je zdaj tam, kjer bile so najbolj sloveče cerkve, n. pr. sv. Sofija v Carigradu? Turški minariti z mračnim pólomesečem. Kar se je pa že mnogokrat zgodilo, se zná še zgoditi in prokleti brezverni liberalizem gladi pota h ko-

nečnemu propadu in poginu tako izvrstno, da nikoli tega. Kaj pa da: „Če ne bote sadu obrodili, bo vam vera (in omika) vzeta in dana ljudstvu, ki bode boljši sad rodilo,“ naj ugovarja in pravi Peter ali Pavel, Francija in Nemčija, kar in kolikor koli hoče — so to ravno besede večne Resnice, ki ostanejo na veke ter jih ne premakne in ne vniči niti ugovor niti zasmeh.

Torej ne držimo križem rok, oznanujmo resnico bodí príležno ali nepríležno. To pa se bo zgodilo, ako v svojem „najnovejšem“ dnevniku razodevamo in razdevamo zmote liberalcev in socijalistov, ter ljudstvu kažemo propad, v kterega hočeta ga konečno pahnuti ta dva zakleta njegovega sovražnika. Iz tega tudi vsak lahko spozna potrebo našega dnevnika, in če tudi mogoče zdaj še pripada v število onih, ki trdijo, da nam ni potreba dveh dnevnikov. Prav bi bilo, da bi ju ne bilo treba, ali o stanji, kakoršno je sedaj, je „najnovejši“ dnevnik potreben in mora biti. F. G.

drid, da je posadka v porazumljenji z meščanstvom oklicala ljudovlado l. 1869 in za predsednika Zorillo. Vodji vstaje sta bila dva polkovnika in dva majorja. — Ko so bežali, vzeli so sabo blagajno polka in druge javne denarje. V Madridu se bojé, da je zarota na široko in dolgo razširjena, a v Bajadozu je prevred bruhnila in zato spodletela. Kar se drugod po deželi n. pr. Nageri in v Barceloni godi, nekako potrjuje to sumnjo. Telegrafuje se pa, da je vstaja v Nageri zadušena, vstajniki so pobegnili ali so jih zaprli.

Iz Barcelone, 9. avgusta. V Seu de Urgel se je vnela vstaja. Deset batalijonov so poslali zoper vstajnike. Posadko v Barceloni na vso moč obdelujejo; situacija je resnobna. — Med kaznjenci v Santani je tudi začelo vreti, a vstajo so hitro zadušili. — V Santander (Biscaya) je vlada poslala 250 žandarrov, ako posadka odreče pokorščino. General Quesada je obsedel glavne prehode v okraji Logrono. Karlisti se bojé prikazujejo.

Iz Barcelone se naznanja, da je mesto sedaj mirno. Vojna postava je oklicana. Seu de Urgel je mirno.

Iz Cetinja se poroča, da so prišli vsi tuji zastopniki vlad, ki so tam nameščeni, na knezov dvor, da se vdeležé slavnosti poroke, katero bode obhajala knezova hči s potomcem Karadjordjeviča, bivšega kneza srbskega, tudi sicer prihaja mnogo gostov na Cetinje. Prišel je tudi knez Orlov-Demidov v imenu ruskega cara, njegov prihod je naznanovano streljanje topov in knez ga je osebno pozdravil. — Za srbskega kralja in njegovo vlado menda nič kaj vesele novice. — Na Balkanskem polotoku bode še dolgo, dolgo vrelo, predno se ljudstva upokojé.

Iz Londona, 9. avgusta. Nihilist Hartman in francoski komunist Dubois sta semkaj prišla iz Pariza in delata priprave za mednarodni kongres nihilistov, ki bode v sredi meseca septembra v Londonu.

Angleško. V spodnji zbornici je govoril državni tajnik Morley pri budgetni debati, da bode vlada vojno iz Egipta umaknila, kakor brž bode mogoče. Odkar je bila vojska končana, so znižali število od 14.000 na 6700 mož. Večje znižanje je ukazano, a se ne dá izpeljati zaradi kolere. Northcote je rekel, lahko je reči, Angleška naj se umakne, ako pa se to zgodi, se bodo drugi v to vtikovali. Gladstone je zanikal osvojenje Egipta, vlada je zoper to. Z ozirom na angleško in drugih korist, je nemogoče, dan naznaniti, vlada pa resno želi, da bi prišel dan, ko bode vojake nazaj poklicala.

Dinamitovci, Irci: Deasy, Fetherstone, Oherlihi, Flanagan in Dalton so obsojeni k prisilnemu delu na vse žive dni. Zatožba je bila, da so v Corku naložili dinamit, prepeljali ga v Liverpool, da bi javna poslopja razstrelili.

Irci, ki so pričali zoper morilce v gaji „Feniks“, so se podali v Avstralijo, ker si v Evropi niso bili varni življenja, a tam jim oblasti niso dovolile izkrcanja, šli so potem iz parnika „Pathan“ na parnik „Nelson“.

Cetevajo neki še živi, tako se telegrafuje iz Durban-a; baje da je prišel na Angleško zemljo (v rezervirane kraje).

Izvirni dopisi.

Dobrova pri Ljubljani. — Iz Dobrove pač malokdaj kak dopis prejmete, tedaj nate malenkost, da nas iz števila živih ne izbrisete. Res so le domače reči, a tudi te so potrebne. — Letina je pri nas dobra. Naželi smo veliko, in žito je bogato, vendar ne tako ko lansko leto. V naši fari imajo nekteri veliko posestva, toraj potrebujejo tudi mnogo družine, da obdelajo svoje polje. Dobro posle pa je dandanes silno težko dobiti, posebno blizo Ljubljane. Večinoma, vsaj moški, so taki, ki bi radi mnogo žganja pili, pa malo delali, in če so za delo pridni, so v drugem obziru nerodni. Naj pa gospodar posvari hlapec ali

deklo, se mu pa hitro odreže: E grem pa v Ljubljano. — Kdor mora dandanes s ptujo družino zemljo obdelavati, je pač križ, toži marsikteri mož. — Ker imajo toraj pri nas nekteri veliko mlatičev, pridnih delavcev je pa malo, bi pač dobro bilo, da bi se jeli posluževati mlatilnih strojev. In kakor mi je znano, sta letos to že poskusila dva gospodarja v Kozarjah. Lansko leto se je eden obotavljal in samo gledal, kako je sosed h krati toliko pšenice omlatil. In tudi letos ga nič kaj ni bila volja z mlatilnico poskusiti. Pa domači mu prigovarjajo, on se vdá ter omlati v dveh dneh, kar bi sicer morali kacihi 10 dni z največjo močjo pretepatvati. In kako vesel, kako zadovoljen je bil potem! Naj bi se toraj tudi drugi gospodarji, ki imajo velike kmetije, poprijeli te prekoristne naprave; prihranili bi si mnogo časa, mnogo sitnosti in tudi denarja. Vsa hvala in čast pa velečastitemu g. dr. Poklukarju, našemu občanu, ki je tako vnet za povzdigo kmetijstva in se prizadeva kmetě seznaniti in sprijazniti z novimi najdbami na polji kmetijstva. On ima namreč mlatilnico in jo je posodil omenjenima posestnikoma, in je pripravljen jo posoditi tudi drugim, in sploh se jako vljudno in prijazno obnaša do naših faranov, zato ga tudi vsi, ki so v resnici možje, zeló čislajo in cenijo. Lahko ga pa tudi vsak spoštuje, ker je odločen katoličan, odločen narodnjak ne v frazah in besedah, marveč v djanji in resnici! Hvala mu!

Dobrovčan.

Št. Jurij pri Kranji, 8. avgusta. Potniku, ki je 10. julija Št. Jurij na Gorenjskem obiskal ter izrekel v „Slov. Nar.“ št. 170 grajo čez našo pošto, kakor bi ne bila razsvitljena in tudi sicer pomanjkljiva, odgovarjamo, da se nam čudno zdi, kako je bilo mogoče, da potnik ni videl razsvitljave pri poštni hiši. Saj je bila celo s transparenti in lampijoni okinčava, kar po deželi ni navada, tedaj tudi ni bilo lahko prezreti. — Da bi bila sicer pošta pomanjkljiva, nam ni znano; mogoče pa je, da je potniku premalo petakov odrajtala, ker jih za potnika prejela ni.

Z Notranjskega. Znano je, da smo nameravali že v preteklem letu napraviti veliko slavnost na Notranjskem v prid „Narodnemu domu“. Stavile so se nam razne ovire. Česar nismo dosegli v preteklem letu, dosegli smo v tekočem. Domenili smo se ter sklenili, da se bo nameravana slavnost 2. septembra ob štirih popoldne obhajala. Program se kmalo objavi. Ker meri vsa reč med drugim pridobiti „Narodnemu domu“ zdatno in nas čestijočo svoto, se bo vršila loterija na razne dobitke in srečke (lozi) se prodajajo po deset soldov. P. n. občinstvo se obzoruje na dobitke ter vabi k obilni vdeležbi. Odbor.

Domače novice.

(Zaplenjena) je bila zadnja številka „Slovenca“ zaradi uvodnega članka „Vampir“, v katerem smo razpravljali judovske razmere. To je bila prva konfiskacija v „katoliški tiskarni“.

(Prezvišeni škof J. Štrosmajer) je na svojem potu na Bled v petek vstavil se v Ljubljani ter v družbi č. gg. dr. Račkija in Rihteriča ogledal si mesto, posebno pa cerkve, tudi v čitalnici je bil. Prišel je čisto nepričakovano, zato je le malo ljudi vedelo za-nj. Zvečer se je odpeljal na Bled, kjer je v ne-

deljo na otoku maševal. Tam v toplicah bivajoči Hrvatje so ga slovesno sprejeli, njemu na čast bila je tudi razsvetljava. V nedeljo podali so se gor peveci ljubljanske čitalnice in mu napravili serenado. (Glej telegram.)

(Deželni zbor kranjski) sklican bo, kakor je slišati, okoli 10. septembra in bo potem naglo zboroval, ker vlada neki želi, da bi bil s svojim delom prej ko prej gotov. Toraj bo letošnje zborovanje njegovo prav kratko.

(Zavrnitev.) Današnja „Laibacherica“ poslanca Plenerja, ki je v českem deželnem zboru tožil, koliko nemci na Kranjskem trpé, prav krepko zavrača češ, da dokler te svoje trditve ne dokaže z dejanji, velja o njem, da o razmerah na Kranjskem prav nič ne vé. Dobro!

(Misijonar, prečast. gosp. Jernej Rajgelj.) se vrača danes v svoj ameriški misijon nazaj. Če bi bil imel kdo še kaj z njim govoriti, ali sicer kaj za ameriške misijone storiti, naj blagovoli se obrniti na preč. gosp. Buha, ki še nekaj tednov na Kranjskem ostane, predno se tudi on v Ameriko povrne. — Včeraj je misijonar g. Buh duhovno opravilo imel v Št. Vidu nad Ljubljano pri napolnjeni, dasi ne ravno majhni cerkvi. Kakor čujemo, bode pred svojim odhodom tudi v Ljubljani pridigoval.

(Ukaz.) Minister Pražak ukazal je državnima pravdnistvoma v Ljubljani in Celji, s Slovenci uradovati slovenski, zá-nje sestavljati tožbe v slovenskem jeziku in tam, ker zatoženeec ni zmožen nemščine, ter pri porotnih obravnavah govoriti slovenški. Škoda, da ta ukaz velja le za Celje in Ljubljano!

(Slovensko uradovati) je sedaj pričel z občinami in cestnimi odbori deželni odbor kranjski.

(Dar.) Presvitli cesar je občini Dolenji Zemon daroval 50 gl. za šolske potrebe.

(Deželni odbor kranjski) je po toči poškodovanim občinam nevomeškega okraja dovolil 500 gl. podpore.

(Zavoljo škandala pri ljudski veselici) je bila v petek pred ljubljansko okrajno sodnijo obravnava. Zatožen je bil neki Spetzler, praktikant pri finančnem vodstvu, ki je mestnega živinozdravnika, gosp. P. Skalé-ta, sunil zato, ker je z drugimi vred „živio“ klical. Obsojen je bil na 48 ur zapora ali 10 gl. kazni. Taki so toraj nemčurji! Kak krik bi bili zagnali, če bi bil kak narodnjak se kakega nemškutarja le dotaknil, ko so demonstrativno „hoch“ upili!

(O znani dogodbi pred „švicarijo“) bila je v petek obravnava pred okrajnim glavarstvom ljubljanskim zoper nekega Oskarja Künla, vradnika Rudolfove železnice (ki je pa zdaj premeščen za kazen), zato, ker je zložil tisto zabavljico „Sokolovcem“ in Slovincem, katero je bral „turnarjem“ v švicariji. Sam ni prišel, ampak poslal le svoj „poem“, ki, akoravno zeló ostrizen, je tako grd, da ga ne moremo natisniti; za poskušnjo bođi podana le ena kitica:

Auftaucht ein Priester vor dem Herrn

Und seine Augen flammen:

„Im Namen der Dreieinigkeit

Haut alle hier zusammen.“

Za pričo je bil zaslišan mestni komisar gosp. Tome, sodba se pa še ni sklenila. — Zopet cvet nemške kulture!

(„Brenceljna“ 15. št.) je prišla včeraj na svitlo z mnogovrstno, prav mikavno tvarino. Posebno dobro je uganil „Brencelj“ s ponatiskom povesti „Omokavzar in Ušperna“ iz „Ljubljanskega Zvona“, ki je po zadržaji in besedi tako robata, da se kaj tako podlega

dozdaj menda še ni v slovenskem jeziku nikjer tiskalo, najmanj pa v lepoznanškem listu, kar hoče biti „Zvon“. Toraj „Br.“ tu šiba oni list z njegovim lastnim bičem.

Razne reči.

— O nemirih v rudniku, ktere smo zadnjič omenili, se nekoliko obširneje poroča iz Zidanega mosta to: Ustava dela v Ojstru se je začela pred 6 tedni, ker so delavci tirjali večo mezdo in zaradi oskrbovanja braterne zaloge. Komisar c. k. okrajnega glavarstva v Celji je hotel pomiriti — pa brez vspeha; žandarji iz Celja, Laškega trga in Zidanega mosta delavcem niso bili več kos. Ker so delavci žugali tudi vodji, prišli ste iz Ljubljane dve kompaniji vojakov. Ti so prijeli 10 kolovodji in jih odpeljali v Celje k okrožni sodnji, 40 razsajalec so odpustili, drugi so začeli delati. Vsa druga poročila o mrtvih in ranjenih so toraj izmišljena.

— V mariborski škofiji so razpisane sledeče fare: Podsreda, Buče, Reka (znovič), vse do 27. avgusta, potem sv. Ožbald do 29. t. m.

— Blagoslavljanje novih oltarjev bode, kakor nam pišejo, dne 19. t. m. v cerkvi sv. Lenarta blizu Laškega trga.

— Sinoda ali mali cerkveni zbor za škofijo lavatinsko bo se v zvezi z duhovnimi vajami v Mariboru začel 28. avgusta.

— Novo cerkev stavijo v Vuherji ob Dravi, ono sv. Jošta pri Dobrni želijo še letos posvetiti; tudi v Vojniku delajo že priprave, da bi pretesno cerkev razširili, a da so v Grižah vložili temeljni kamen za nov hram Božji, to smo nedavno poročali.

— Topličarjev je do 5. avgusta na Slatino prišlo 1510, na Dobrno pa 900 do 10. t. m., med zadnjimi znani gosp. dr. Staré iz Ljubljane.

— Slovenci in srednje šole v Celovci in Belaku. Celovška gimnazija šteje v vseh osmih razredih 328 učencev; med njimi jih je 273 Nemcev, 49 Slovencev, 5 Italijanov in 1 Magjar. — Belaška gimnazija šteje 161 učencev; med njimi jih je 140 Nemcev, 19 Slovencev, 1 Poljak in 1 Čeh. — Celovška realka šteje 122 učencev; med njimi jih je 108 Nemcev, 8 Slovencev, 3 so Italijani in 3 Magjari. Na vseh treh šolah je toraj 611 učencev; med temi jih je 511 Nemcev in 76 Slovencev. Te številke oznanjuje žalostno resnico: Dobra tretjina vseh prebivalcev na Koroškem je Slovencev in toraj bi imelo med 611 učenci biti 204 Slovencev, pa jih je le 76, manjka jih torej 128, kam so prišli? Ali imajo Slovenci daleč v te šole? Naka! Okoli Celovca in Belaka živijo Slovenci. Ali so morebiti Slovenci tako obožali, da svojih sinov ne morejo v više šole pošiljati? Naka! Res časi so trdi, pa vendar bi tudi Slovenci še zamogli svoje sinove vzdrževati. Ali so morebiti Slovenci tako nemarni in zabiti, da nič ne marajo ali niso zmožni za višo omiko? Tudi naka! Od nekdanj se Slovenci radi učijo in so nekdanj stali in še tedaj stojijo na prvih mestih. Odkod torej ta žalostna resnica, da zdanje čase tako malo Slovencev obiskuje srednje šole? Ta žalostna resnica je vredna, da se ogleduje in osoja na vse strani.

— V Trstu še ni kolere, a bojé se je in pripravljani so za njo, t. j. izdali so modrih naredeb, kaj se ima zgoditi, ako bi se kolera v Trstu začela, namreč da se mora vsak slučaj naznaniti magistratu, da se tak bolnik od drugih zdravih loči (isolira), da se morajo odpadki tacega bolnika razsmraditi, isto tako vsa stranišča i. dr., da se morajo za kolero umrli prepeljati po noči v mrtvašnico. Konečno pa se za vsak prestopok napoveduje kazen 100 gl. — Sicer pa prosimo: kuge, t. j. kolere, varuj nas milostljivi Bog!

— V petek 10. t. m. se je pripeljala mati naše cesaričine Štefanije, belgiška kraljica Henrijeta, v carski grad Laksenburg pod Dunajem, kjer bode ostala, dokler se ne izvrši veseli dogodjaj, na kterelega gleda celo cesarstvo.

— Poštne hranilnice nabrale so v prvih 6 mescih 4,237.027-80 gold., meseca julija pa 607.955-02 goldinarjev. Skupna vloga znaša toraj 4,844.982-82 gl. ter se opira na 1,248.254 vložnikov.

— V predoru Arlberg so prvič slišali streljanje od vzhodnje strani. — Vsak sebi so si še 1 kilometer, in ker posebno na zahodnji strani v poslednjem času delo hitro napredujejo, bodo menda rov kmalo prebili.

— Katoliki na Nemškem napravljajo velikanske shode prav tako, kakor smo pri nas svoje dni napravljali tabore, kakor je bil meseca junija tabor v Brezovici in bode to jesen še jeden v sredi Istre v Pazinu. Katoliška cerkev na Nemškem je do danes še v vednem boji s tamošnjo moderno državo in so ji taki shodi več kot potrebni, in ogromne važnosti za njo, da javno pokaže mišljenje svojih udov nasproti nenasitenemu želodeu nemške države. O tej priliki ne moremo si kaj, da ne bi sprožili misli o takem katoliškem taboru na naših tleh, kjer naj bi se osobito povdarjalo in za trdno sklenilo javni morali zopet do njenega stališča pomagati, iz kterelega je po spridenosti prognana. Na tem taboru naj bi se posebno, sklenilo si na vso moč prizadevati, da se odpravijo žganjarije. Ker bi pa tak predlog od mnogo strani, osobito pa od branjevcev, malih krčmarčkov, od vseh žganjarjev na hudo upornost zadeli, trebalo bi toraj družega pripomočka, da se žganjarjem frakelj nekoliko višje postavi in ta bi bil, naj se žganje vsake baže tako visoko zadaca, da bi ga frakelj mesto 6 kr. 60 kr. veljalo. Država bi ne bila na zgubi vsled višje dohodnine, prebivalcem pa bilo v neizrekljiv dobiček, dušni, telesni, gospodarstveni in še kateri. So pa še drugi tehtni vzroki, ki za popolno odpravo žganja govore in to so: propad naroda, t. j. žlovečanstva. Oglejmo si ljudi od danes in primerjajmo jih v duhu onim pred sto leti, oj, kak razloček! In kakšen še le bo, ako se bo žganje še 50 let naprej tako pilo, kot sedaj. Občna degeneracija in osiromačenje na duhu in telesu sta neizogibna nasledka. Prijatli pomislite, prevdarite, pa naj se še — kdo sprožene misli poprime in katero reče.

— Nesreča na železnici na Angleškem. Vlak, ki je šel 7. t. m. iz South Shields, je trčil zunaj postaje Mexborough na železnem mostu s tvornim vlakom. Lokomotiva je prišla iz tira, in toliko da se ni v reko prekucnila. 16 potnikov je bilo več ali manj poškodovanih.

— Iz Aleksandrije, 11. avgusta. Do danes zjutraj je v zadnjih 24 urah umrlo za kolero 22 oseb.

Telegrami „Slovenu“.

Bled, 13. avgusta. Strosmajer iz Slatine skozi Ljubljano dospel na Bled, maševal v nedeljo na otoku, počastili ga pevci čitalniški in tukajšnji, dr. Moše, Šuklje, Marn in drugi. Spremlja ga dr. Rački. Vrača se dokaj čvrst in jako prijazen danes skozi Celovec in Maribor.

Dunaj, 11. avg. Vojni parnik „Pola“ na poti domov od severnega tečaja, dospel je iz Jan-Majen včeraj v Trondhjem in ga na 19. avgusta vže v Hamburgu pričakujejo. Ekspedicija je zdrava in vesela.

Dunaj, 13. avg. Portugalski kraljevič prišel je sinoči sém in ostal v cesarskem gradu, kjer ga je pozdravil danes dopoldne cesarjevič Rudolf. Listi naznanjajo, da je bolezen Chambordova precej hujša postala.

Praga, 11. avg. Emin. gsp. kardinal Schwarzenberg, česki metropolit, obhajal bode svojo „zlato mašo“. Iz tega namena čestitali so mu: kurija veliko-posestva, peteročleni komité deželnega

zbor, česki klub; nemški klub čestital bode jutri.

Madrid, 13. avg. Govori se, da potovanje kraljevo na Nemško je odloženo na določen čas. Ministerstvo bo premenjeno skoro gotovo brž, ko se zatara upor.

Umrli so:

6. avgusta. Frančiška Šupevec, svečarica, 81 let, slonove ulice št. 3, vnetje pljuč. — Angela Kliš, kotlarjeva hči, 2 meseca, stari trg št. 26, črev. katar.

7. avgusta. Adolf Orenik, barvar, 26 let, božjast.

8. avgusta. Adolf Armbruster, učit. pripravnik, 21 let, Petrova cesta, tuberkuloza. — Jurij Rozman, zemljaka sin, 28 let, na Gradu št. 21, vodenica. — Ljudmila Petaver, 8 dni, Rožne ulice št. 27.

9. avgusta. Alojzija Rozman, gostija, 74 let, stolni trg št. 21, vročnica. — Katarina Jenko, krojačeva žena, 38 let, Petrova cesta št. 38, jetika. — Lavoslava Vizjak, lončarjeva hči, 13 meseca, Krakovske ulice, božjast.

V bolnišnici:

2. avgusta. Frančiška Zajec, gostija, 54 let, rak v želodec.

6. avgusta. France Marolt, posestnik, 42 let, delirium tremens.

Eksekutivne dražbe.

17. avg. 1. e. džb. pos. Nikolaj Bahorič iz Dolene h. št. 10, 449 gl. Črnomelj. — 1. e. džb. Janez Tomec iz Jerneje vasi, 90 gl. Črnomelj. — 1. e. džb. pos. Jera Kralj iz Vertač. Črnomelj. — Relicicacija pos. Bara Slobodnik iz Bojane, 2251 gl. Metlika. — 1. e. džb. pos. Janez Peče iz Rudolfovega, 635 gl. Rudolfovo. — 1. e. džb. Anton Kašič iz Gaberske gore, 300 gl. Rače. — 3. e. džb. pos. Gašper Samsa iz Stare Hrušice, 3709 gl. Postojna. — 1. e. džb. pos. Peter Vehovec iz Mengša, 1970 gl. Kamnik. — 2. e. džb. pos. France Kopatin iz Šent-Vida. Vipava.

20. avgusta. 3. e. džb. Zapuščina Jožefa Japel v Trnovem v Ljubljani. Ljubljana. — 1. e. džb. pos. Matija Jeraj iz Dvornice, 3239 gl. Kranj.

21. avgusta. 2. e. džb. Anton Slak iz Repče. Treben. — 1. e. džb. pos. Matej Lukančič iz Loke. Loka. — 1. e. džb. pos. Anton Erjavec iz Boštajna. Rateče. — 1. e. džb. zemljišča pod Pleterje, urb. št. 97, 4220 gl. Kostanjevica.

22. avgusta. 1. e. džb. Martin Duler iz Karlše, 3470 gl. Kostanjevica. — Relicicacija pos. Marka Juržna iz Dobravice, 940 gl. Metlika. — 1. e. džb. pos. Jože Skopore iz Rateč. Rateče. — 2. e. džb. pos. France Vrančič iz Knigate, 1791 gl. Brdo. — 1. e. džb. zapuščina Karola Dolinarja, 1650 gl. Mokronog.

Dunajska borza.

11. avgusta.

Papirna renta po 100 gl.	78 gl. 90 kr.
Sreberna „	79 „ 60 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99 „ 90 „
Papirna renta, davka prosta	93 „ 50 „
Ogerska zlata renta 6%	119 „ 85 „
„ „ 4%	88 „ 80 „
„ „ papirna renta 5%	87 „ 25 „
Kreditne akcije 160 gl.	296 „ 30 „
Akcije anglo-avstr. banke 120 gl.	110 „ 75 „
„ avstr.-ogerske banke	838 „ — „
„ Länderbanke	113 „ 50 „
„ avst.-oger. Lloyda v Trstu	649 „ — „
„ državne železnice	318 „ 25 „
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	223 „ 50 „
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	107 „ 50 „
„ Ferdinandove sev.	105 „ 50 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 120 „ 50 „
„ „ 1860	500 „ 135 „ — „
Državne srečke iz l. 1864	100 „ 170 „ 50 „
„ „ 1864	50 „ 170 „ — „
Kreditne srečke	100 „ 173 „ 50 „
Ljubljanske srečke	20 „ 23 „ 25 „
Rudolfove srečke	10 „ 21 „ 25 „
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	103 „ — „
London	119 „ 75 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 65 „
Francoski napoleond.	9 „ 49 1/2 „
Nemške marke	58 „ 35 „

Dva majhna učenca

od 9—14 let stara, se vzameta na stanovanje in hrano; na željo starišev jih podučuje gospodar, ki je skušen učitelj tudi v predmetih za ljudsko šolo. Kaj več se zvé v katoliški bukvarni. (1)